Dosarul:nr. 2r-3206/24 Judecător: Nicolae Ghedrovici
2-24141085-02-2r-24122024

D E C I Z I E

19 iunie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componența sa:

Președintele completului, judecătorul Anton Marina

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca

examinând în absența părților recursul declarat de Baciu Tatiana, reprezentată de avocatul Negru Olesea, împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul central din 12 decembrie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Baciu Tatiana împotriva lui Baciu Constantin, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Sud-Est Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Anenii Noi, cu privire la partajul averii proprietate comună în devălmășie, datoriilor comune obținute în timpul căsătoriei și încasarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

La data de 10 decembrie 2024, Baciu Tatiana, reprezentată de avocatul Negru Olesea a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Baciu Constantin, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Sud-Est Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Anenii Noi, cu privire la partajul averii proprietate comună în devălmășie, datoriilor comune obținute în timpul căsătoriei și încasarea cheltuielilor de judecată, prin stabilirea cotei de ½ din dreptul de proprietate devălmașă asupra bunurilor comune dobândite în timpul căsătoriei pentru fiecare dintre soți - Baciu Constantin și Baciu Tatiana; atribuirea în natură Tatianei Baciu televizor la prețul de 7 000 lei; atribuirea în natură lui Constantin Baciu a automobilului de model Renault Scenic cu nr. de înmatriculare OSB 417, prețul căruia este de 6 000 Euro, aparat aer condiționat prețul căruia este de 7 000 lei, masă pentru calculator prețul căreia este de 1 500 lei, set dormitor prețul căruia este de 7 000 lei, set dormitor prețul căruia este de 6 000 lei, dulap dormitor prețul căruia este de 2 000 lei, lustre 2 la prețul de 300 lei fiecare, lustre 2 la prețul de 1 500 lei fiecare, set mobilă bucătărie cu tehnică încorporată la prețul de 800 Euro, Trenajor sportiv prețul căreia este de 250 Euro, dulap pentru bucătărie prețul căruia este de 1 000 lei, dulap antreu la prețul de 500 lei, canapea 2 buc. la prețul de 2 000 lei fiecare, masă bucătărie cu 4 scaune prețul căreia este de 2 000 lei, ușa exterior prețul căreia este de 5 000 lei, aspirator prețul căruia este de 1 500 lei, uși de interior 5 buc la prețul de 2 000 lei în total 10 000 lei, baterii pentru încălzire 8 buc la prețul total de 60 000 lei, scule electrice la prețul de 11 800 lei, set dulap baie la prețul de 5 300 lei, set baie la prețul de 3 000 lei, covor la prețul de 250 lei, jaluzele 2 buc a câte 1 800 lei în total 3 600 lei, set tehnică video la prețul de 5 000 lei, articole din aur lănțișor 2 buc a câte 2 000 lei în total 4 000 lei, articole din aur cercei la prețul de 2 000 lei, iar în total în sumă de 7

050 Euro și 157 250 lei; încasarea de la pârâtul Baciu Constantin în folosul reclamantei Baciu Tatiana a sumei de 3 525 (trei mii cinci sute douăzeci și cinci) Euro și 66 025 (șaizeci și șase mii douăzeci și cinci) lei cu titlu de sultă pentru echivalentul a ½ din prețul bunurilor proprietate comună devălmașă; partajarea în părți egale a sumei datoriei în mărime de 85 933, 49 lei, formate în baza contractului de credit F/PRI/CA/01/03 din 28 aprilie 2022 și a încasa de la Baciu Constantin în beneficiul Tatianei Baciu suma de 42 966 (patruzeci și două mii nouă sute șaizeci și șase), 74 lei, ce constituie 50% din datorie; încasarea de la pârâtul Baciu Constantin în folosul reclamantei a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul central din 12 decembrie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de Baciu Tatiana a fost restituită în temeiul art.170 alin.(1) lit. a) CPC.

La data de 17 decembrie 2024, avocatul Negru Olesea, acționând în interesele recurentei Baciu Tatiana a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul central din 12 decembrie 2024, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului declarat recurenta a indicat că la data de 20.02.2023 (dosar nr.2-23025950-08-2-20022023-1) cererea de chemare în judecată cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori şi încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori şi partajul averii şi datoriilor comune a soților. În procedura respectivă pârâtul s-a expus prin referință cu privire la solicitările reclamantei şi nu a recunoscut acțiunea.

Indică recurenta că reieșind din derularea anevoioasă a procesului a solicitat instanței de judecată separarea pretențiilor ce țin de partajul bunurilor şi datoriilor între soți de cerințele referitoare la desfacerea căsătoriei şi determinarea domiciliului copiilor minori şi încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori urmărind interesul superior al minorilor.

Menționează că prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi în dosarul 2-215/23 s-a dispus separarea pretențiilor formându-se o nouă procedură. Dosarul noii proceduri a fost repartizat sediului Bender al Judecătoriei Anenii Noi. Din motiv de dificultate de transport şi de sănătate, partea reclamantă nu s-a prezentat la ședința de judecată, iar instanța a respins cererea de amânare şi a dispus scoaterea cererii de pe rol. Procedeul respectiv însă nu împiedică partea reclamantă de a adresa o nouă cerere de chemare în judecată, fapt care şi l-am realizat. Deci, chiar şi în cazul în care legea ar prevedea o procedură prealabilă obligatorie pentru litigiile de partajare a averii între soți (or această afirmație este interpretabilă), în cazul soților Baciu aceasta este demult depășită, părțile expunându-se asupra posibilității partajului în fața instanței de judecată.

Potrivit art. 425 CPC termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei, iar reieșind din faptul că recursul a fost depus la data de 17 decembrie 2024, recurenta a respectat termenul de depunere.

Studiind cererea de recurs şi materialele dosarului, Colegul consideră recursul ca fiind întemeiat şi pasibil de a fi admis din următoarele considerente.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în recurs în cumul cu materialele cauzei, Colegiul consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de fond, restituind cauza spre rejudecare la etapa de primire din următoarele.

În conformitate cu prevederile art.427 lit.b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral

sau parțial încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Potrivit prevederilor art.167 alin.(2) lit. d) Codul de procedură civilă, la cererea de chemare în judecată se anexează documentele care confirmă respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părților.

Potrivit prevederilor art.170 CPC, ***judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă:***

a) reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părților;

b) instanța nu este competentă să judece cauza;

c) cererea a fost depusă de o persoană care, în pricina civilă respectivă, nu are capacitate de exercițiu al drepturilor procedurale civile;

d) soțul a înaintat acțiunea de desfacere a căsătoriei fără consimțământul soției, în timpul sarcinii sau în primul an de la nașterea copilului;

e) cererea nu este semnată ori este semnată de o persoană neîmputernicită de a o semna ori este semnată fără a se indica funcția semnatarului;

f) cererea a fost depusă în numele persoanei interesate de către o persoană neîmputernicită de a porni și a susține procesul;

g) la aceeași instanță sau la o alta, se află în judecată un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeiuri.

În corespundere cu art.20 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, ***orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești*** *compet*ente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, ***iar în alin.(2) se indică că*** nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

În temeiul art.10 alin.(1) și (3) CPC, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În temeiul art.9 alin.(1) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Din actele cauzei Colegiul constată că la data de 10 decembrie 2024, Baciu Tatiana, reprezentată de avocatul Negru Olesea a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Baciu Constantin, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Sud-Est

Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Anenii Noi, cu privire la partajul averii proprietate comună în devălmășie, datoriilor comune obținute în timpul căsătoriei și încasarea cheltuielilor de judecată, prin stabilirea cotei de ½ din dreptul de proprietate devălmașă asupra bunurilor comune dobândite în timpul căsătoriei pentru fiecare dintre soți - Baciu Constantin și Baciu Tatiana; atribuirea în natură Tatianei Baciu televizor la prețul de 7 000 lei; atribuirea în natură lui Constantin Baciu a automobilului de model Renault Scenic cu nr. de înmatriculare OSB 417, prețul căruia este de 6 000 Euro, aparat aer condiționat prețul căruia este de 7 000 lei, masă pentru calculator prețul căreia este de 1 500 lei, set dormitor prețul căruia este de 7 000 lei, set dormitor prețul căruia este de 6 000 lei, dulap dormitor prețul căruia este de 2 000 lei, lustre 2 la prețul de 300 lei fiecare, lustre 2 la prețul de 1 500 lei fiecare, set mobilă bucătărie cu tehnică încorporată la prețul de 800 Euro, trenajor sportiv prețul căreia este de 250 Euro, dulap pentru bucătărie prețul căruia este de 1 000 lei, dulap antreu la prețul de 500 lei, canapea 2 buc. la prețul de 2 000 lei fiecare, masă bucătărie cu 4 scaune prețul căreia este de 2 000 lei, ușa exterior prețul căreia este de 5 000 lei, aspirator prețul căruia este de 1 500 lei, uși de interior 5 buc la prețul de 2 000 lei în total 10 000 lei, baterii pentru încălzire 8 buc la prețul total de 60 000 lei, scule electrice la prețul de 11 800 lei, set dulap baie la prețul de 5 300 lei, set baie la prețul de 3 000 lei, covor la prețul de 250 lei, jaluzele 2 buc a câte 1 800 lei în total 3 600 lei, set tehnică video la prețul de 5 000 lei, articole din aur lănțișor 2 buc a câte 2 000 lei în total 4 000 lei, articole din aur cercei la prețul de 2 000 lei, iar în total în sumă de 7 050 Euro și 157 250 lei; încasarea de la pârâtul Baciu Constantin în folosul reclamantei Baciu Tatiana a sumei de 3 525 (trei mii cinci sute douăzeci și cinci) Euro și 66 025 (șaizeci și șase mii douăzeci și cinci) lei cu titlu de sultă pentru echivalentul a ½ din prețul bunurilor proprietate comună devălmașă; partajarea în părți egale a sumei datoriei în mărime de 85 933, 49 lei, formate în baza contractului de credit F/PRI/CA/01/03 din 28 aprilie 2022 și a încasa de la Baciu Constantin în beneficiul Tatianei Baciu suma de 42 966 (patruzeci și două mii nouă sute șaizeci și șase), 74 lei, ce constituie 50% din datorie; încasarea de la pârâtul Baciu Constantin în folosul reclamantei a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul central din 12 decembrie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de Baciu Tatiana a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) CPC.

La data de 17 decembrie 2024, avocatul Negru Olesea, acționând în interesele recurentei Baciu Tatiana a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul central din 12 decembrie 2024, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond una neîntemeiată, contrară normelor de drept procedural.

Or, instanța de fond eronat a invocat faptul că reclamanta nu a anexat la cererea de chemare în judecată cererea prin care s-a adresat pârâtului Baciu Constantin cu cerere prealabilă prin care a solicitat partajarea bunurilor comune, precum și faptul că ar fi primit refuz în acest sens.

Prin cererea de chemare în judecată depusă de Baciu Tatiana împotriva lui Baciu Constantin s-a solicitat stabilirea cotelor-părți din bunurile proprietate comună în devălmășie a soților, iar instanța de fond eronat a stabilit faptul nerespectării procedurii prealabile de

către Baciu Tatiana, dispunând restituirea cererii de chemare în judecată depusă de către aceasta. Ori, restituirea este efectul procesual care se produce dacă instanța constată unul din temeiurile prevăzute limitativ de lege, nerespectarea condițiilor de intentare a procesului, depistate la etapa de primire a cererii de chemare în judecată. Astfel, legislatorul împuternicește instanța de fond de a restitui cererea de chemare în judecată dacă există temeiurile prevăzute de lege, urmând a verifica aplicabilitatea temeiurilor respective, evitând un formalism excesiv, care poate avea drept consecință îngrădirea accesului liber la justiție.

Analizând rigorile legii în raport cu soluția dată de instanța de fond conchidem că aceasta este una neîntemeiată, dat fiind aplicarea incorectă a normelor de drept procedural, or, concluziile de fapt ale instanței sunt contrare prevederile procedurale civile care reglementează institutul restituirii cererii de chemare în judecată.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) ale Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție și Legi, iar ***instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.***

În temeiul hotărârii Curții Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 ***importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată***, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la această regulă.

Deci, instanțele de judecată au îndatorirea legală și constituțională de a sancționa participanții la proces în cadrul examinărilor judiciare cu mijloacele oferite de lege, astfel încât orice ***exercitare abuzivă și ilegală a prerogativelor instanței de judecată afectează în orice mod drepturile fundamentale ale cetățeanului.***

Așadar, dat fiind faptul că prima instanță a aplicat eronat normele de drept procedural, în vederea asigurării accesului liber la justiție și egalității armelor în proces, principii consfințite în art.6 din CtEDO, Colegiul consideră rezonabil și echitabil anularea încheierii contestate, or temeiul de restituire a cererii de chemare în judecată cu referire la depunerea acțiunii în instanța necompetentă este nejustificat legal, iar trimiterea cauzei spre rejudecare la etapa de primire a acțiunii este unicul remediu legal pentru astfel de omisiuni de procedură civilă.

În consecință, Colegiul conchide că în speță concluziile instanței de fond sunt incorecte în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate. Din cele ce preced, dat fiindcă încheierea primei instanțe este contrară normelor de drept procedural, Colegiul conchide de a admite recursul declarat, a casa încheierea instanței de fond, cu restituirea cauzei la rejudecare la etapa de primire a acțiunii.

În conformitate cu art.427 lit. b) CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Baciu Tatiana, reprezentată de avocatul Negru Olesea.

Se casează încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul central din 12 decembrie 2024,

emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Baciu Tatiana împotriva lui Baciu Constantin, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Sud-Est Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Anenii Noi, cu privire la partajul averii proprietate comună în devălmășie, datoriilor comune obținute în timpul căsătoriei și încasarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la rejudecare la etapa de primire a acțiunii.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
Judecătorul Anton

Marina

Judecătorii Dorin

Dulghieru

Constantin

Roșca